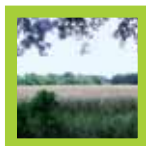

BOERDERIJENROUTE

Heino

De naam Heino werd voor het eerst genoemd in 1236 toen kloosterlingen een kerkje stichtten bij boerderij Ter Heijne. Hier ontstond een zelfstandig schoutambt. In 1811 werd het een zelfstandige gemeente waaraan enige jaren later de huidige noordelijke helft werd toegevoegd. Aan de oostzijde van het dorp lagen vroeger veel heide- en veldgronden. De schapen die er gehouden werden, zorgden voor potstalmest waarmee de akkers, vermengd met plaggen bemest werden. Door eeuwenlange bemesting op deze wijze werden de bouwkampen steeds hoger en ontstonden niveauverschillen. De route voert over een paar holle wegen, die lager liggen dan het naastliggende land. Aan de westzijde van het dorp lag een zandrug, omgeven door lage gronden. Bij hoogwaterstanden van de IJssel en de Zuiderzee stonden deze onder water. Daarom werden in de 14de eeuw weteringen gegraven om het water beter af te voeren. Heino was lange tijd een agrarisch dorp, de echte ontwikkeling van het dorp begon na de Tweede Wereldoorlog. Tegenwoordig is Heino een dorp met handel en industrie.

In de kern van het dorp, rondom de kerk, zijn enkele oude panden bewaard gebleven. De omgeving van Heino wordt gekenmerkt door fraaie landgoederen, een beperkt aantal grote en veel kleine boerderijen. Net buiten de gemeentegrens is kasteel Het Nijenhuis het meest bekend. Hier is de Fundatie gevestigd met de kunstcollectie van Hannema de Stuers. Vrijwel alle boerderijen hebben hun oorspronkelijke functie verloren en zijn tot woonboerderij verbouwd. Bij intacte boerenbedrijven zijn vaak grote schuren en veestallen gebouwd. De mooiste en historische (pacht)boerderijen zijn in deze route opgenomen. Velen hiervan behoorden tot de 22 landgoederen die er ooit rondom Heino lagen. De meeste oude grote boerderijen bevinden zich in het weteringengebied. Toch werd Heino overheerst door de vrij sobere katersteden, waarin de dagloners woonden.

1 ERVE DE VLAMINCKHORST
Vlaminckhorstweg 38-40, Heino
Sallands boeren erf met spieker en
karnhuis, vóór 1444

Vanaf het pad naast de boerderij is De Vlaminckhorst, met het vroegere houten karnhuis en spieker, beter te zien. Spiekers waren van oorsprong korenopslagplaatsen; de pacht werd destijds in natura betaald. Later werden dit zomerverblijven voor de eigenaren, meestal uit de stad. Deze erve met een jachtkamer dateert uit 1723; de eerste vermelding van de erve is uit 1444. De spieker is van 1858 en verkeert als enige, van de 22 die er rond Heino hebben gestaan, in de oude staat.

2 KLEIN AVER HEINO
Lemelerveldseweg 20, Heino
Modelboerderij, bouwjaar 1923

Deze boerderij is in 1923 gebouwd als onderdeel van de naastgelegen demonstratie- en later proefboerderij Aver Heino met moderne gebouwen (nr 32) Klein Aver Heino was een proefbedrijf voor kleine boeren met een gemengd bedrijf en 2 à 3 ha grond. Er werden onder andere proeven gedaan met de teelt van tabak en kruiden. De luiken hebben de kleuren van de Hof van Colmschate, waartoe Aver Heino behoorde.

3 KALEVELD
Veldhoekerweg 1, Heino
Traditionele Sallandse boerderij,
vermelding voor 1500

Deze erve komt al in 1520 voor onder de naam Delmate. In de 19de eeuw woonde hier de familie Kaleveld. De boerderij is een voorbeeld van Sallandse boerderijbouw en ligt aan de rand van de es waar de hoge bouwkamp overgaat in de lager gelegen weidegrond. Het bakhuis annex schuur naast de boerderij deed lange tijd dienst als noodopvang, onder andere bij huissuitzetting. Hierin hebben 11 gezinnen gewoond.

4 DE KLEINE KAPPE
Twenseweg 7, Heino
Katerstede, eind 18de eeuw
Deze boerderij werd eind 18de eeuw gebouwd, maar de plaats werd al in 1682 genoemd. De Kleine Kappe werd in 2011 gekozen als mooiste boerderij van Heino. Het voorhuis is aan een kant uitgebouwd waardoor het boerderijtype krukhuis ontstond. De bewoner had neveninkomsten als timmerman.

5 'T WEEGHEL
Langeslag 39, Laag Zuthem
Dwarshuisboerderij

Doordat de plattegrond van deze grote boerderij een T vormt, is deze van het type T- of dwarshuis. Deze komt veel voor in de IJsselstreek. De bewoner van 't Weeghel was in 1862 de eerste voorganger van de Gereformeerde Kerk Vrijgemaakt. De pastorie naast de boerderij is op zijn kosten gebouwd.

6 SCHIPPER WIM
Zuthemerweg 30, Laag Zuthem
Daglonershuisje

Een van de vele daglonershuisjes, ook katersteden genoemd, die er rond Heino staan of stonden. Het achterste gedeelte had vroeger houten wanden. Vóór de aanleg van de rijksstraatweg en de spoorlijn voeren de schippers met hun zompen (tot 3 à 4 ton) over de Nieuwe Wetering naar Zwolle.

8 NIEUWE BORN
Bornweg 4, Heino
Klassiek hallenhuis uit 1770

Gebouwd in 1770 als boerderij met herberg, tegenover herberg met brouwerij Oude Born. Hier was een haventje en tolbrug over de wetering in de oude weg van Zwolle naar Raalte.

10 OLDENTAP
Woolthuisweg 28, Heino
Katerstede uit de 19de eeuw

Bij deze katerstede met een rietgedekte schuur, stonden meerdere bijgebouwen. Nu is het als zomerhuis in gebruik. Hier stond in 1832 het hutje van Albert Spiekerman. In 1828 had hij van de marke 1,6 ha. bouwland gekocht voor 48 Hollandse florijnen. In die tijd konden keuterboeren met hard werken eerst een hut en later een boerderij bouwen. Door neveninkomsten, zoals hier met een tapperij (herberg), konden zij in hun levensonderhoud voorzien.

7 'T SOLEN
Zuthemerweg 25, Laag Zuthem
Dwarshuisboerderij

Een boerderij op landgoed Den Alerdinck II (een circa 160 ha. groot gebied dat in 1868 werd afgescheiden van havezathe Den Alerdinck). Hiernaast stond vroeger Solenspieker, die rond 1600 door de rooms-katholieken werd gebruikt als schuilkerk.

9 DE CENT
Bendijksweg 50, Heino
Keuterboerderij uit 1904

In 1816 werd hier een boerderijtje gebouwd door Willem Groen op een stukje veldgrond, dat was toegewezen door de marke. Hij werd Willem Sent genoemd en was daarmee de naamgever van boerderij De Cent, die in 1880 werd afgebroken. In 1904 werd hier een nieuwe gebouwd, die in 1927 werd verkocht. In 1928 werd deze bij landgoed Het Rozendaal gevoegd.

Routebeschrijving

Fietstocht Heino (23 km)

Start T.O.P. Paalweg (S)
LA Paalweg (ri. Marskramer)
RA Canadastraat
na 40 m. **LA** en **RA** Vlamincckhorstweg nr. 39-40 (1)
RA Lemelerveldseweg nr. 20 (2)
Let op! Voor Restaurant de Veldhoek nr. 37 **LA**
Bosweg (A)
LA Verversweg
RA Oude Dalfserweg
T-splitsing **RD** Delmterweg
Kruising **LA** Veldhoekerweg nr. 1 (3)
Kruising **RA** Oude Dalfserweg
LA Twentseweg
kruising 2x **RD** Twentseweg nr. 7 (4) + nr.8 (B)
na brug **LA** Kanaaldijk N.
Onder viaduct door **LA** en **RA** Hogeweg (Landgoed op)
na 40 m **LA** Alerdinckweg
T-splitsing **RA** Grote Hagenweg
LA Langeslag (Laag Zuthem) rechts nr. 39 (5)
LA Kolkweg (6) (links aan 't water)
T-splitsing **RD** over brug Zuthemerweg nr. 25 (7)
RA Colckhof 8-10
na bruggetje **LA** (langs wetering)
T-splitsing **RD** Bredendorstweg
RA Spoor over **LA** Nieuwe Wetering
T-Splitsing **RD** Nieuwe Wetering
Na 100 mtr **RA** nr. 1 (C)

Terug, na 10m. **LA** bruggetje voor boerderij nr. 4 (8)
Na de Born **LA** Bornweg
RA Rozendaelseweg
T-splitsing **LA** Rozendaelseweg
Kruising **RA** Brinkweg
Linker paadje aanhouden!
RA Bendijksweg nr. 50 (9)
Voor de boerderij (nr. 50) **LA** Centsweg (zandweg)
RA Stationsweg, spoor over
LA Schaarhoeksweg
Kruising **LA** Hondemotsweg
(Bij T-splitsing nr. 40 (D))
T-splitsing **LA** Woolthuisweg
Spoor over **RD**
Kruising **RD** Woolthuisweg nr. 28 (10)
Kruising **LA** Bendijksweg
RA Stationsweg
Weg volgen N.H. kerk
RA Canadastraat (E) + (F)
T-Splitsing **RA** startpunt Paalweg (T.O.P.)

- (A) Restaurant de Veldhoek, Lemelerveldseweg 37, Heino
- (B) Ijsboerderij De Kweek Twentseweg 8, Heino
- (C) Boerderij Kraaienschot "Zus en Zo", Nieuwe Wetering 1, Lierderholthuis
- (D) Biologische boerderijwinkel en skybox Overesch, Hondemotsweg 40, Raalte
- (E) Het Café de Baron, Canadastraat 10, Heino
- (F) Oortwijn Heino, Canadastraat 9, Heino
- (G) Cafeteria Plaza Heino, Canadastraat 19, Heino

